

CAPITOL

KUOPION HIIPPAKUNTALEHTI | 3/2008

SIVU 5 Nuori sukupolvi viihtyy marginaaleissa

SIVU 7 Menköön kansankirkko jos on mennäkseen!
SIVU 15 Pyhäkoulu avaa suuria salaisuuksia

SISÄLLYS 03/2008

Seinään on kirjoitettu

Ilman hulluja unelmia
ei synny viisaita päätöksiä

Rohkeus on sitä
ettet sulje silmiäsi
kun vihdoin saat ne auki

Älä anna anteeksi niille
jotka sanovat
ettei kukaan kertonut

Varo niitä
jotka väittävät tietävänsä
mitä sinä haluat

Kaikki muurit
odottavat murtajaansa

Silloin vasta
rakkautta tarvitaan
kun kukaan ei rakasta

Tommy Tabermann, Veren Sokeri.
Gummerus 2008.

- 03 Pääkirjoitus
- 04 Piispailua
- 05 Nuori sukupolvi viihtyy marginaaleissa
- 07 Menköön kansankirkko jos on mennäkseen!
- 10 Kolumni
- 11 Nuoret etsivät hengellistä yhteisöä
- 12 Seurakuntien yhdistymisellä puhtia ydintyöhön
- 15 Pyhäkoulu avaa suuria salaisuuksia
- 17 Bibliodraama – draamaa vaan ei näytelmää
- 18 Diakonia
- 19 Jumalanpalvelus ja kirkkomusiikki
- 20 Kasvatus
- 21 Lähetys
- 22 Muut tapahtumat
- 23 Puhelinnumerot
- 24 Toisenlainen sananselitys

JULKAISIJA: Kuopion hiippakunnan tuomiokapituli

PÄÄTOIMITTAJA: Aulikki Mäkinen

TOIMITUSSIHTEERI: Kaija Pyykönen

TOIMITUSKUNTA: Hannu Keränen, Marjatta Pulkkinen, Heikki Salomaa, Kaija Vuorio

ULKOASU: Joonas Kallio, Jay Style

TAITTO: Leea Wasenius

KANSIKUVA: Esko Lämsä

PAINOPIIKKA: Suomen Graafiset Palvelut Oy, Kuopio

Kaiken loppu vai uuden alku

Profetoiminen on ollut aina vaikea taitolaji ja yleensä siinä on osuttu harhaan. Silti monet ovat sitä yrittäneet ja toiset pikkuisen onnistuneetkin. Kirkonkin tulevaisuudesta on oltu aikojen saatossa montaa mieltä. Useimmiten ajat ovat olleet pahoja ja maailmanloppu on ollut lähellä. Elämä on ennustuksista huolimatta jatkunut ja kirkkokin on vaeltanut eteenpäin. Onneksi Luther kehotti istuttamaan sittenkin omenapuun.

Tulevaisuuden kirkkoa voi lähestyä hyvin monelta eri näkökulmalta. Ensimmäinen voisi olla ajatus unelmien kirkosta. Työpaikan kahvipöydässä tai työntekijäkokouksessa voisi käyttää hetken unelmien jakamiseen. Voi olla, että työtovereiden unelmat ovat hyvin erilaisia ja seurakuntanäkemyksestä ei päästä yhteisymmärrykseen. Mutta voisihan sieltä löytyä myös yhteisiä asioita. Mitä jos aloittaisi niistä ja kokeilisi jotain uutta. Ja katso, pieni pala tulevaisuuden kirkkoa on juuri syntynyt.

Tulevaisuuden kirkkoon voi toki suhtautua myös inho-realistisesti. Kaikki nuoret aikuiset eroavat kirkosta, eikä kristinuskoon liittyvistä asioista saa enää puhua koulussa ja päiväkodissa. Uskonnottomuus on tulevaisuuden

sana. Kirkon työpaikat häviävät. Lopulta seurakuntaan jää vain valo ja sammuttava pappi. Vaikka kasteet ja vihkimiset loppuvat, hautajaisia toki riittää. Tähän uskovalle omasta ajattelusta tulee nopeasti itseään toteuttava ennuste. Tulevaisuuden kirkko toki sekin.

Realistinen näkökulma saattaisi olla välillä paikallaan. Tilastoja kannattaa vilkaista ja miettiä, mitä mistäkin kehityksestä saattaa seurata. Yhteiskunta ja kulttuurin muutos on otettava huomioon. Mutta sitäkin realistisempaa olisi pohtia yhdessä, miten kirkko ja sen sanoma voisi olla merkityksellinen tämän ajan ihmiselle. Monille se onkin. Kirkkoon kuuluvat edelleen useimmat.

Unelmia ja realismia tarvitaan, joskus jopa inhorealistenten itsesäälikin voi herätellä itseä ja muita. Selvää kuitenkin lienee, että kirkko tulee todeksi seurakuntana ja seurakuntalaisissa. On tullut aika keskustella siitä, mitä on seurakunta. Varmasti se on enemmän kuin työntekijöiden joukko tai palveluja tarjoava laitos. Niin ainakin alkukirkko sen ymmärsi.

Aulikki Mäkinen

Jumalan tuulet

”Ennustaminen on vaikeaa, varsinkin tulevaisuuden ennustaminen!”

Tämä vanha sanonta ajankoh-
taistuu aina silloin, kun pitäisi osa-
ta kertoa miltä kirkko muutaman
vuoden tai vuosikymmenen pääs-
tä näyttää. Sitä kuitenkin yritetään
aina silloin, kun tehdään strategioita
ja laaditaan tulevaisuutta koskevia
skenaarioita, joihin on suhteellisen
helppo upottaa omat unelmansa.

Kun talkoilla työstetty paperi,
kirkon uusi strategia, on sitten val-
mis, se ei tietenkään vielä riitä sellai-
senaan. Sehän vasta ilmaisee mitä
odotamme osallisuuden yhteisöl-
tä, kirkolta vuonna 2015. Sen äärel-
lä on kysyttävä ”takautuvasti”: mitä
konkreettista teimmekään jo vuosi-
na 2008 ja 2009, että tähän hyvään
tulokseen päästiin. Millaiset tuulet
silloin puhalsivatkaan?

”Resepti” yhteiseen soppaan ei
voi olla kovin monimutkainen. Uskon,
että kaikki tämän lehden kirjoituk-
set antavat siihen oman mausteen-
sa. Esimerkiksi Heikki Salomaan
kirjoituksen yksi lause sanoo jo kes-
keisiä asioita: ”Tulevaisuudessakin
kirkko tarvitsee työntekijöitä, joiden
elämänasenne on dialoginen, kes-
kusteleva, ja samalla omasta kut-

sumuksestaan, sitoutumisestaan ja
uskostaan syvästi tietoinen, kristin-
uskon erityislaadusta vakuuttunut,
ympäristön tilasta ja ihmisyhteisön
kohtalosta kiinnostunut.”

On selvää, että näin kuvatut työn-
tekijät ovat tulevaisuuden tekijöitä,
ei menneisyyden vankeja. He saa-
vat ihmiset liikkeelle, sillä henkinen
avaruus, asiantieto, ihmisen rinnalle
asettuminen ja yhteinen rukous ei
jätä kylmäksi ketään.

Yhden hyvän ja kannustavan esi-
merkin tarjosivat Enon seurakunnan
vastuunkantajat yhteistyötahoineen
elokuuissa Luomakunnan sunnun-
tai -tapahtumassa. Pohjoiskarjalaista
elämää uhkaavat uraanikaivoshank-
keet antoivat seurakunnalle mahdol-
lisuuden toimia niin kuin toivoisin
kaikkien seurakuntiemme tekevän
viimeistään vuonna 2015. Sydämel-
liset kiitokset rohkeudesta, dialogi-
suudesta ja uskosta kumpuavasta
elämän puolelle asettumisesta!

Kirkon asemassa ja rakenteissa
tapahtunee tulevaisuudessa paljon-
kin muutoksia. Kaste- ja lähetyksäs-
kyssä annettu tehtävä ei kuitenkaan
muutu, vaikka toimintaympäristö voi
vaihtua täysin. Merkittävää on, että
kriisiajat ovat aina ennenkin tuoneet

Jumalan lasten elämään uusia tuu-
lia. Ainakin se on opittu muistamaan,
että myös niin sanottuina seulonta-
aikoina kirkon työ on Jumalan omaa
työtä.

Niinpä kirkon kannattaa muistaa
sanat, jotka profeetta Jeremia välitti
toivottomassa jamassa olleelle pak-
kosiirtolaisjoukkoille Baabelin virtain
vierillä yli 2 500 vuotta sitten: *”Minul-
la on omat suunnitelmani teitä var-
ten, sanoo Herra. Minun ajatukseni
ovat rauhan eivätkä tuhon ajatuk-
sia: minä annan teille tulevaisuuden
ja toivon. Silloin te huudatte minua
avuksenne, te käännytte rukoillen mi-
nun puoleeni, ja minä kuulen teitä.
Te etsitte minua, ja te löydätte mi-
nut! Koko sydämestänne te minua
etsitte, ja minä annan teidän löytää
itseni, sanoo Herra.”* (29:11–14a)

Teitä kaikkia lämmöllä ajatellen ja
siunaten

”Yhteisöt, joissa ihmiset elävät ja viettävät aikaansa ovat marginaaleja, pieniä yhteisöjä. Suuria liikkeitä on vähän ja ihmiset vaeltavat näistä pienistä yhteisöistä toiseen”

Nuori sukupolvi viihtyy marginaaleissa

”Kirkon (epä)virallinen nuori aikuinen”, kirkolliskokousedustaja **Signe Jauhiainen**, on kokenut kirkollinen ja kunnallinen vaikuttajanainen. Lapuan hiippakunnasta kirkolliskokoukseen noussut 27-vuotias kauppatieteiden maisteri pitääkin valinnan myötä tullutta tittelään koomisena. Hän tuntee olevansa sen kantajaksi aivan liian vanha. Uskottava titteli olisi hänen mukaansa vasta, jos kantaja olisi häntä melkein kymmenen vuotta nuorempi.

Signe Jauhiainen kokee tehtäväkseen toki edistää nuorten asioita kirkossa, onhan hän kirkolliskokouksen ainoa alle kolmikymppinen, mutta oman koulutuksen perusteella juuri talousvaliokunta ja sen kysymykset tuntuvat omilta.

”Monet edustajat ehkä ajattelevat, että olen seurakuntanuori, joka on kirkolliskokouksessa. Itse en ajattele itseäni ollenkaan tästä näkökulmasta, vaan vaikuttajana jo poliittisen kokemuksen perusteella.”, sanoo Signe Jauhiainen.

Pienet yhteisöt vetävät

Signe Jauhiainen kuvaa omaa sukupolveaan marginalisoituneeksi. Sil-

lä hän ei tarkoita syrjäytyneisyyttä tai jatkuvaa marginaalissa elämistä, vaan nuorten aikuisten kokemaa yhteisöllisyyttä.

”Yhteisöt, joissa ihmiset elävät ja viettävät aikaansa ovat marginaaleja, pieniä yhteisöjä. Suuria liikkeitä on vähän ja ihmiset vaeltavat näistä pienistä yhteisöistä toiseen”, toteaa Jauhiainen.

Kirkolle ihmisten elämän marginalisoituminen on vakava haaste. Signe Jauhiainen vetoaa moniin tutkimuksiin ja sanookin, etteivät ihmiset halua kuulua instituutioihin ja auktoriteetteihin. Seurakuntienkin on muodostuttava niin, että siinä on erilaisia pieniä yhteisöjä, joihin kuuluu. Yhteisöt voivat löytyä omasta seurakunnasta, naapuriseurakunnasta tai ne voivat olla valtakunnallisia. Nuorille aikuisille ajatus siitä, että he kokisivat kuuluvansa kirkkoon on absurdi.

Kirkolla on mahdollisuuksia

Kirkolla on kuitenkin mahdollisuus vastata tähän haasteeseen. Seurakunnissa tulee olla oikeaa yhteisöllisyyttä, johon voi tuntee kuuluvansa.

”Eihän kirkossa käyvien klo 10 porukkaan voi oikeasti kokea kuuluvansa. Yhteisöllisyys on jotain muuta”, pohtii Jauhiainen.

”Kellonaika on väärä ja musiikki huonoa”, kuului Jauhiaisen vanha vaalilause. Siitä huolimatta hän toivoo, että tulevaisuudessa jumalanpalveluksella olisi merkitystä ihmisille. Jumalanpalvelus on yhteinen juhla, johon kaikki marginaalit pitäisi saada yhteen samaan aikaan. Maallikoiden ja vapaaehtoisten roolia tulisi lisätä. Nyt jumalanpalveluksia hoidetaan ”virastomeiningillä”.

Kirkko pelkää yhteisöjään

Pitkään seurakunnan toiminnassa mukana ollut Jauhiainen on miettinyt paljon työntekijöiden roolia. Hänen mukaansa työntekijällä pitäisi olla enemmän mahdollisuuksien luojan kuin ohjelmajärjestäjän rooli.

Seurakunnan tulee tarjota enemmän tilaa tekemiselle ja seurakuntalaisten omien ryhmien rakentamiselle.

”Kirkko pelkää pieniä yhteisöjä. Jos maallikot ovat asialla, heti ollaan harhaoppisuuden tiellä”, nauuraa Signe Jauhiainen siteeraten mo-

Menköön kansankirkko jos on mennäkseen!

Kirkko ei TT Heikki Salomaan mielestä voi laimentaa sanomaansa unohtamatta kutsumustaan. Jos kerran ruisleipää on saatavilla, ei kannata uskotella, että velli on parasta ruokaa, Salomaa kirjoittaa.

Kansankirkkoajatusta on puolustettu väitteellä, että näin sitoutetaan ohut ja väljä postmoderni uskonnollisuus kirkon sisään. On kuitenkin riskialtista opettaa, että muodollinen jäsenyys ja avara yleisuskonnollisuus ovat ihan ok. Ihmiset jäävät harhaluuloon, että evankeliumilla ei ole muuta annettavaakaan.

Laimea ja väritön kansankirkko ei ole itsetarkoitus. Ihmiset alkavat nopeasti karttaa kaikkea, mikä haiskah-

taa kosiskelulta. Ja kuka meistä sellaiseen yhteisöön haluaa kuulua?

Vuosi 1920 - kissanpäiviä pappilan sohvilla?

Siikaisten seurakunnan 85-vuotias ukkorovasti K. J. E. Blombergh kuoli lokakuussa 1919. Hänen vävynsä, apupappi Otto Wäinö Salomaa määrättiin viran väliaikaiseksi hoitajaksi. Maaliskuussa 1920 Wäinö kirjoitti veljelleen Fransille Kalantiin:

"Olen nauttinut näistä papillista kissanpäivistä kovasti. Olen ahminut sisääni ihmisten pitoherkkuja, loikoillut heidän sohvillaan ja väliin vaihteeksi käpälöinyt heidän lastensa pellavatukissa. Kinkerit tosin jo loppuivat, viimeinen oli viime tiistaina,

mutta hätäkös nyt on maata kotona ja komennella naisväkeä. Kissanpäivät ovat papin päivät, apupapinkin, kun ei vain ajattele liiaksi kaikkea, mitä mieleen tuppaa.

Tältä kevyeltä kannalta on papin tehtävänsä otettava, ei siinä muu auta. Jos pappi ottaisi virkansa vakavalta kannalta, niin hulluksi siinä heti tulisi. Onhan hän aina tekemisissä ihmisten ijankaikkisen autuuden kanssa. Ja jos hän siis jotakin tehtävissään laiminlyö tai muuten hairahtuu, niin se heti voi koitua seurakuntalaisten sieluille ikuisiksi tuomioksi. Ja sanaankin Raamatussa, että näitten tästä syystä kadotukseen joutuneitten veri lankeaa papin päälle. – Siis papin on elettävä joko täydellistä elämää Jumalassa tai kissan-

Rakkaat Omaiset.

Olen tullut huomamaan, että Isäni miehen
dan Sukainen on merkittävä paikkaus.
Sillä ei täällä ole mitään rakentaa. Ei
ihminen eikä luonnolla. Ensin on viat ihmiset
jota mitään tiedä. Ennenkään, kun me juovat,
niin me juovat kuin siat. Kun se topeliat,
niin se ruualla tappavat /vimeksi teltt.

päiviä. Kolmatta vaihtoehtoa ei ole.”
(O.W. Salomaa, 20.3.1920)

Oma usko ja muiden odotukset

Isoisäni itseironinen kuvaus työstään ravitelee. Pappilassa oli tuoloin kymmenen huonetta ja kyökki, pari hehtaaria peltoa, yhdeksän hehtaaria kiviä niittyjä ja vajaat 90 hehtaaria metsää. Pääosa elannosta saatiin metsästä ja maataloudesta, osa seurakuntalaisten maksamina elintarvikkeina.

Vuonna 1920 vapaussota oli vasta päättynyt ja sen arvet olivat tuoreita. Torpparilakia valmisteltiin. Uskonnonvapauslaki oli vasta valmisteilla. Kirkkoon piti kuulua. Pappi oli pitäjän merkkihenkilö, jos sattui nauttimaan arvostusta. Yhtenäiskulttuuri oli murtunut, jotain uutta oli tulossa. Eikö papilla tosiaan ollut kolmatta vaihtoehtoa?

Vakava paneutuminen sielunhoito- ja julistustyöhön ja papin viran eduista nauttiminen olivat nuoren papin ajatuksissa jännitteisiä. Ydinkysymys oli vieläkin syvemmällä: mihin itse uskoa ja miten sovitaa seurakunnan asettamat odotukset, muuttuvan maailman tilanne ja oman elämän tarpeet samaan kuvaan. Ihmiset tuntuivat kaipaavan

vahvoja elämyksiä ja tunteiden vaikuuttavuutta. Pelkkä sanan julistus ei saavuttanut vastakaikua.

Otto Wainö päätyi pessimistiseen arvioon: - ”Jos pappi ottaisi virkansa vakavalta kannalta, niin hulluksi siinä heti tulisi.”

Pohdin ajatusta eteenpäin: Miltäköhän sata vuotta myöhäisempi postmoderni aika, sen sekava uskonnollisuus ja kaottinen arvomaailma näyttäisivät tuon ajan papin silmissä?

Vuosi 2020 – aasina evankeliumin asialla

Ennusteita kirkon ja yhteiskunnan tulevaisuudesta on rakennettu moneen suuntaan, ei vähiten kirkon strategiatyön piirissä. Hahmotan seuraavassa yhden vaihtoehdon kirkosta vuonna 2020:

Energian hinnan ennennäkemätön nousu muutti ratkaisevasti kehittyneiden teknisten tehokkuusyhteiskuntien mukavuusrakenteita. Varallisuuserot kasvoivat ja hyvinvointipalvelut entisestään niukkenivat. Viihdeteollisuus ei juuri kärsinyt energian hinnannousun ongelmista, joten se paisui edelleen. Se tarjosi kaikille maksukykyisille täsmätuotteistettua mielihyvän ja vapauden riemumarssia elämän halki. Poliitikoilla oli vain vähän keinoja ja ha-

lua puuttua asiaan. Demokraattinen yhteiskuntarakenne kuitenkin oli onnistuttu säilyttämään, tosin valvontaa ja väkivaltakoneistoja jouduttiin merkittävästi vahvistamaan.

Oikeastaan tämä kaikki on jo tapahtunut. Kristinusko on menettänyt sille ansiotta langenneen virallisen uskonnon aseman ja sen on tultava toimeen samoilla markkinoilla kaikkien maailman aatesuuntien kanssa. Se tekee kristinuskolle kuitenkin vain hyvää.

Asema muuttuu, merkitys säilyy

Jatkan ennustamista.

Informaatiotekniikan avaamat loputtomat uudet kontaktimaailmat kyseenalaistavat varmojen arvojen olemassaolon. Uskomusten maailmassa väärää valuuttaa tarjotaan houkuttelevan ja vakuuttavan näköisenä pakettina. Evankelisuterilaisen kirkon kansankirkkoluonne ohenee olemattomiin, kun sen itsestään selvä asema suomalaisen kulttuurin peruselementtinä purkautuu.

Kirkon jäsenmäärä laskee edelleen hitaasti ja varmasti, kun uskonnollisesta maailmankuvasta vieraantu neet toteuttavat omaa elämänprojektiään. Kirkko luopuu sellaisesta omaisuudesta, jolle ei enää ole mie-

Tokko tulevaisuuden papilla olla kolmatta vaihtoehtoa, hänen on joko eletävä täydellistä elämää Jumalassa tai vietettävä kissanpäiviä?

lekästä käyttöä. Uudet omistajat muuttavat osan myydyistä kirkkoista muiden uskontojen kokoontumistiloiksi. Uskontoa opetetaan kouluissa edelleen, tosin uudistetuin opetussuunnitelmin.

Taloudellisesti suurin muutos on, että kirkko jää ilman verotulojaan, joko vapaaehtoisesti tai valtion yksipuolisella päätöksellä. Kirkollisveron sijasta seurakunnan jäsenet maksavat kolmisen prosenttia tuloistaan jäsenmaksuna. Kirkon demokraattinen hallintorakenne, yhteiskuntasuhteet ja historialliset tehtävät kulttuurisen jatkuvuuden ylläpitäjinä jatkuvat.

Symbolisilla teoilla on edelleen huomionarvoa. Kirkon edustajien eettisiä kannanottoja joko arvostetaan tai pilkataan, kuulijasta riippuen. Ahtaimmassa asemassa ovat paikallisten seurakuntien ja jumalanpalvelusyhteisöjen papit ja muut työntekijät. Niukkojen resurssien avulla he vastaavat ihmisten hengelliseen hätään ja kristinuskolle asetettuihin suuriin odotuksiin.

Työyhteisöjen luonne on muuttunut. Kirkossa on edelleen paljon innokkaita ja motivoituneita työntekijöitä, vaikka palkan ja materiaalien etujen avulla ei työntekijöitä voida houkutella. Kissanpäiviä ei luvata kenellekään. Maallikkojen merkitys vapaaehtoisina työtöve-

reina ja vastuunkantajina korostuu. Huonosti motivoituneet työntekijät ovat lähteneet jo kauan sitten. Jäljelle jääneet saavat merkittävää apua Afrikan kirkkoista saapuvilta lähetystyöntekijöiltä.

Kirkko elää, tulevaisuus odottaa

Kaikki edellä kuvattu on jo tänä päivänä totta, kun mennään muutamia askeleita etelään, itään tai länteen. Kirkko ei juuri missään elä niin suojatussa ja turvatussa asemassa kuin suomalaisessa yhteiskunnassa. Tilanne muuttuu väijäämättä Suomessakin.

Tulevaisuudessakin kirkko tarvitsee työntekijöitä, joiden elämänsäsenne on dialoginen, keskusteleva, ja samalla omasta kutsumuksestaan, sitoutumisestaan ja uskostaan syvästi tietoinen, kristinuskon erityislaadusta vakuuttunut, ympäristön tilasta ja ihmisyyhteisön kohtalosta kiinnostunut. Uskonnollisella eikenenkään-maalla he kestävät epävarmuutta ja levottomuutta, koska ovat keskinäisen vaivannäön ja jakamisen kautta kasvaneet yhteisiin arvoihin ja sitoutumiseen.

Tulevaisuuden kirkosta tiedetään varmasti vain yksi asia. Kirkon elämä jatkuu aina siihen asti, kun Jumala armoissaan suorittaa suuren

väliintulon ja ajanlasku päättyy. Siihen asti kirkossa uskotaan ja toivotaan, kastetaan ja murretaan leipää, rukoillaan ja palvellaan.

Olennainen ei muutu

Kirje vuodelta 1920 jatkuu:

"Tämä meidän Siikainen on merkittävä paikkakunta. Sillä ei täällä ole missään kohtuutta. Esimerkiksi, kun ihmiset juovat, niin he juovat kuin siat. Kun he tappelevat, niin he samalla tappavat. Viimeksi tehtiin murha noin viikko takaperin. Kun he ovat jumalisia, niin he ovat niin jumalisia, ettei heille kelpaa, ei raamatut eikä papit, vaan pitää olla henkeä puhkuvat kiertävät saarnaajat."

Sadassa vuodessa juuri mikään olennainen ei ole muuttunut. Tokko tulevaisuuden papilla olla kolmatta vaihtoehtoa, hänen on joko eletävä täydellistä elämää Jumalassa tai vietettävä kissanpäiviä?

Ai niin, mutta kissanpäiviä ei olutkaan enää luvassa. ■

Heikki Salomaa, TT yhteisen seurakuntatyön johtaja, Joensuu
heikki.salomaa@evl.fi

Elämässä pitää olla punkkia

Lakkautetaan kirkko. Kaikki pelit seis. Järki käteen ja käsi sydämelle, ei Raamatulle. Mitä tarvitaan? Mitä jätetään, historiaan? Löytymään aikanaan retrona ullakolta?

Kirkossa ovat pietistisperäiset konservatiivivanhoilliset papit ja uskovaiset liian monen miesmuistin ajan pitäneet valtaa ja jakaneet ihmisiä kelpollisiin ja kelvottomiin. Nyt on dekonstruktion aika.

Siis pois. Verot? Jumalanpalvelukset? Oppi? Käännyttäminen? Synnissä rypeminen? Tuonpuoleisuusspotit? Hiihulointi? Rakennekset? Hiihat? Seurakunnat? Kirkolliskokoukset? Kirkkovaltuustot? Kirkkoneuvostot? Kirkkoherrat? Tuomio-jutut.

Jos sitten tarvetta, intoa – ja rahaa vielä löytyy, palkataan töihin rakkauden ammattilaisia. Ei klo 8-16, vaan 24/7, pystyyhän siihen ABC-keijukin. Haloo? Realismia? Kyllä. Masokistimarttyyrisädekehät vaihdetaan paikoin kolmivuorotyöhön, josta maksetaan. Turha yhden jumalan takia on kirkon työssä ihmisiä näännyttää ja perheitä näivettää.

Kirkko ei ole taloja vaan tekoja. Ideakirkkoa ja sen yksikköjä pyö-

rittää ryhmä rämä. Talousjohtajat erikseen. Toiminnanjohtajiksi pystyvä diakoni, lastenohjaaja, kurottajakuski... – tai voi se olla teologikin, jos on pystyvä. Joka tapauksessa tarvitaan täysi diakonaatti ja yleinen pappuus. Liperit kaikille. Nyt.

Uskonnon hevijuusereille ja liikkakäyttäjille alasajon ajaksi messut telkkariin, nettiin, radioon, bingoon, lomarannoille ja kännykkään tasatunnein. Moni sunnuntaiaamun mummoistakin on kyllä jo aikaa sitten iloisesti vaihtanut Vox Elevatoon. ☺

Any way, sunnuntaikymmenen Jumalanpalvelukset Parille Prosentille (JPPP) lopetetaan kannattamattomina. Siirretään aluksi kirkon henkilöstö messuihin valmisteluineen kulutetuksi ajaksi vanhainkoteihin ja sairaaloihin. Potilaiksi tai vierihoitoin.

Maalla ja kaupungeissa on kirkolle ensi vilkaisulla erilaiset tarpeet. Kuitenkin yhteistä kaikkialla on yksinäisyys ja ihmisen nälkä. Ja ilon jano. Ihminen kaipaa iloa. Isoanopin sanoisi että hauskanpitoa. Siis: kirkon (yksi) tehtävä on viihdyttää.

Elämän taitekohtiin kuuluvat siunausriitit kaikille ilman homofobista karsintaa. Siunataan mieluummin ih-

misiä kuin aina vaan uusia kauppa-keskuksia. Jos toimitukset hoidetaan tunnollisesti, taidolla ja ilman hengellistä väkivaltaa, riittää kysyntää ja molemminpuolista kunnioitusta löytyy.

Kirkko. Hauskanpitoa. Levollista hiljaisuutta. Mystiikkaa. Musiikkia. Aivan ehdottomasti musiikkia, monenmoista musiikkia ilman popfobista karsastusta. Etiikkaa. Sosiaalityötä. Tasa-arvoa. Oikeudenmukaisuutta. Humanismia. Kaiken kulutuksen vähentämistä. Vastuuta luonnosta. Vastuullisuutta ja anarkiaa.

Tiedän, ei tässä mitään uutta ole. Saako silti lähettää terveisiä? Kiitos. Kiitos Antti Alhonsaari, Harri Henttinen, Jouko Henttinen, Raimo Jalkanen, Alexi Juhanpelto, Aulis Junes, Pauliina Kainulainen, Pentti Linkola, Aulikki Mäkinen, Kaisa Raittila, Wille Riekkinen, Aino Suhola, Markku Suokonautio, Liisa Tuovinen.

Olavi Virtanen
kirkkoherra
Konnevesi

Nuoret etsivät hengellistä yhteisöä

”Me rukoilemme sinun kirkkosi puolesta, että se olisi toivon ja rakkauden merkki tässä maailmassa.”

Tähän kirkkokäsikirjan nuorten esirukoukseen viimekesän rippikoululeirin nuoret yhtyivät leirijumalanpalveluksessa. Heille kirkon sanoma ja tehtävä oli todellisuutta, johon he halusivat vahvasti sitoutua – toivon ja rakkauden merkki maailmassa. Tämän hienompaa ja merkityksellisempää elämänsuuntaajaa ei voi löytää muualta oli monen nuoren yhteinen kokemus.

Kirkon merkityksellisyys nuorille oli sidoksissa hyvin kokonaisvaltaiseen ajatteluun, jossa yhteisöllisyys, osallisuus, vastuun ottaminen ja hyväksytyksi tuleminen näkyivät tärkeinä tekijöinä. Oli mielenkiintoista nähdä, kuinka vapaa-aika kului polkupyöriä Kongon koulun hyväksi tuunaillessa ja tilkkuja yhteisen hyvän puolesta virkatessa. Opetuksen sisältö kulminoitui Jumalan käsittämättömän rakkauden pohdintaan.

Rippikouluprosessin aikana nuorilta kysyttiin kahtatoista syytä kuulua kirkkoon. Vastaukset saivat minut vähintäänkin hämilleni. Sillä niin selkeästi tämä joukko halusi olla sitoutunut kirkkoon. Nuorten vastauksissa kirkko ei näkynyt vain toiminnan tai kirkollisten palveluiden tarjoajana vaan myös selkeästi hengellisenä yhteisönä.

Kirkon oltava keskellä elämää

Pohtiessani kirkon tulevaisuutta näen edessäni tämän hyvin erityislaatuisella tavalla rohkean nuorten jou-

kon. He etsivät kirkosta hengellisyyttä, joka ei jää toimeksi, vaan suuntautuu aktiivisesti ulospäin, kertoen sanomaa oikeudenmukaisuudesta ja rakkaudesta. He puhuvat teoin ja sanoin kirkosta, joka ei saa jäädä arjen elämälle ja sen asettamille haasteille vieraaksi.

Tapa ja asenne, jolla he oman sitoutumisensa kirkkoon ja samalla sen tulevaisuuteen osoittavat, on selkeä. Kirkon ja seurakunnan odotetaan olevan yksinkertaisesti läsnä siellä, missä elämä on.

Sanoma rakkaudesta koskettaa

Kirkon sanoma Jumalan rakkaudesta koskettaa. Se ei arvostele, arvio tai sulje ketään ulkopuolelle. Rakkauden koskettava ihminen pystyy sitoutumaan siihen toivoon ja uskoon, jota kirkko julistaa. Näin rakkauden synnyttämä toivo saa liikkeelle ja toimimaan Jumalan käsinä lähimmäisen parhaaksi.

Kirkon hyvä tulevaisuus on mielestäni kiinni rohkeudesta olla uskollinen omalle tehtävälle. Rohkeudesta elää kristittyinä tässä maailmassa. Rohkeudesta luottaa omiin jäseniinsä, sillä onhan kirkko läsnä kaikkialla siellä, missä ihmiset aidosti toteuttavat omaa kutsumustaan. Vastavuoroisuus, yhteisöllisyys, oikeudenmukaisuuden haaste ja toinen toistemme kunnioittaminen luovat uskottavuutta niin tämän päivän kuin tulevaisuudenkin kirkkoon.

Päivittäin työssäni koen, kuinka seurakunnassa kohdataan ja kosketetaan ihmiselämää kaikessa sen

Kuva Hannu Keränen

monimuotoisuudessaan. Nämä kohtaamiset luovat työllemme kasvot. Kirkon tulevaisuus on pitkälti kiinni myös siitä, kuinka merkitykselliseksi seurakunnan alueella asuvat ihmiset kirkon kokevat. Etäisyys kasvatetaan vieraantuneisuutta – läheisyys ja tuttuus luo turvallisuutta ja helposti lähestyttävyyttä.

Tuttuus ja turvallisuus ei kuitenkaan saa olla sisäänpäin kääntyneisyyttä, vaan meillä tulee olla valmiudet kohdata erilaisuutta niin kulttuurisesti kuin hengellisestikin. Kirkon vahvuus ja voimavara on myös sen mahdollisuudessa olla läsnä erilaisissa murroksissa niin ihmiselämässä kuin yhteiskunnissakin. Kirkon olemassaolo nousee sen rohkeudesta ja oikeutuksesta olla kirkko.

”Rohkaise meitä jakamaan rakkautesi valoa ja rakastamaan silloin, kun se on kaikkein vaikeinta.” ■

Kirsi Leino
pastori
Kallaveden seurakunta

Seurakuntien yhdistymisellä puhtia ydintyöhön

Seurakunnat ovat menneet viime vuosina rytinällä aikamoiseen uusjakoon. Seurakuntien taloudellisten resurssien niukkeneminen on pakottanut entistä enemmän seurakuntia tiivistämään yhteistyötä ja myös yhdistymään.

Monissa tapauksissa yhdistymiset on viety kohtuullisen onnistuneesti läpi niin toiminnallisesti kuin hallinnollisestikin. Yhdistymiset ovat myös kokeneet voimakasta vastustusta monista eri syistä, ei vähiten siksi, että on koettu vanhojen ja arvokkaiden perinteiden menevän saman tien.

Muutos on välttämätön

Lähtökohtana yhdistymisiä toteutettaessa pitää olla se, miksi seurakunta on olemassa. Kirkkolaki määrittää kirkon tehtävän seuraavasti: "Tunnustuksensa mukaisesti kirkko julistaa Jumalan sanaa ja jakaa

sakramenteja sekä toimii muutenkin kristillisen sanoman levittämiseksi ja lähimmäisenrakkauden toteuttamiseksi." (KL 2 §)

Seurakunnan koko ja rakenteet eivät siis ole itsetarkoitus. Ydinkysymys on, miten perustehtävä ja toiminnot saadaan parhaalla mahdollisella tavalla jokaisen jäsenen ulottuville ja miten ne pystytään toteuttamaan. Seurakunnan aarre on evankeliumi, sanoma Jeesuksesta Kristuksesta ja hänen armahtavasta rakkaudestaan.

Jo nyt monissa pienissä seurakunnissa ollaan siinä tilanteessa, että kaikki mahdolliset säästökeinot on käytetty loppuun. Tulot voivat vielä riittää juuri ja juuri työntekijöiden palkkojen maksuun, mutta mihinkään muuhun ei sitten rahaa jääkään. Virkojen kohdallakin on menty äärimmäiseen minimiin, jottei siltäkään sektorilta voida enää säästää. Yhtälö on mahdoton.

On parempi etsiä yhteistyökuviota ja erilaisia yhdistymismalleja hyvissä ajoin ennen kuin ollaan selkää seinää vasten. Tällaiseen pohdintaan on syytä käyttää aikaa niin työntekijöiden kuin luottamushenkilöidenkin kanssa. On yhdessä mietittävä useita erilaisia vaihtoehtoja ja pyrittävä parhaiten kaikkia seurakuntalaisia palvelemaan ratkaisuun.

Identiteetin katoaminen pelottaa

Kun seurakuntien yhdistymisiä lähdetään toteuttamaan, on mietittävä, mitä etuja sillä nykyiseen tilanteeseen verrattuna saadaan. Keskustelun pitää olla avointa ja eri osapuolia kunnioittavaa.

Seurakunta on hengellinen yhteisö, ei liiketaloudellinen, kvartaalitaloudessa elävä yritys. Yhdistymisissä ei ole kyse seurakuntien lakkauttamisesta, vaan palaamisesta

vanhaan historialliseen tilanteeseen, jossa oli suuria seurakuntia niin jäsenmäärältään kuin alueeltaankin.

Seurakuntien yhdistymisten esteenä ovat usein tunnesyyt. Pelko oman seurakunta-identiteetin katoamisesta ei ole aiheeton. Kun on totuttu siihen, että ollaan tietyn paikallisen seurakunnan jäseniä, se on luonut henkisesti vahvan turvallisuuden ja yhteisöllisyyden tunteen.

Uusi ja isompi seurakunta luo tunteen epämääräisyydestä ja vieraudesta. Mutta isossakin yksikössä perusseurakuntatyötä tekevät työntekijät ovat lähellä ja palvelevat samalla tavalla kuin pienessäkin seurakunnassa.

Tulevaisuudessa on todennäköistä, että hyvin pieniin yksiköihin on vaikea saada työntekijöitä, koska resursseja työn tekemiseen on erittäin rajallisesti. On hienoa, kannustavaa ja kannatettavaa, että seurakuntalaiset aktiivisesti osallistuvat vastuun kantamiseen, mutta tässä hektisessä ajassa ei seurakuntalaisilta voi vaatia mahdollistavia. Jokaisella on oman työn ja elämäntilanteen vuoksi omat vastuunsa ja velvoitteensa. Seurakunnan tulee olla jäsenilleen paikka, jossa saa hiljentyä väsyneenä ja rikkinäisenä vailla pakkoa tehdä jotain.

Tulevaisuus on avoin

Kainuussa kuntien ja sitä myötä myös seurakuntien yhdistymiskeskusteluja on tehokkaasti hillinnyt Suomen olosuhteissa ainutlaatuinen hallintokokeilumalli, joka alkoi vuoden 2005 alusta ja kestää vuoden 2012 loppuun. Kuntien eri palvelusektoreita on ajettu yhteen ja pyritty luomaan toimiva yhteistyö koko Kainuun alueella. Palveluja on pystytty tuottamaan kohtuulliseen hintaan ja turvaamaan myös pienten kuntien palvelurakenteen kysyntää vastaavaksi.

Mutta mitä vuoden 2012 jälkeen? Niin virkamiehet kuin poliit-

Seurakuntako vain hallintorakenne?

Kirkon keskuksen työyhteisökouluuttaja **Lasse Östring** miettii työkeseen seurakunnissa tapahtuvaa rakenteellista ja kulttuurista muutosta. Hänen mukaansa suurin muutos on tapahtumassa nimenomaan kulttuurin syvärakenteissa, joissa tällä hetkellä on vielä vanha kristillinen pohja. Tätä pohjaa haastetaan ajassamme monin tavoin.

”Kirkon haaste on, miten se tulkitsee evankeliumia ja uskoa niin, että se olisi edelleen ihmisille merkittävä Jumalan voima. Tämä ei voi tapahtua ylhäältäpäin puhumalla, vaan vierellä kulkemalla”, painottaa Östring.

Identiteetin merkitys

Seurakuntien koot ovat liitosten myötä kasvamassa. Seurakuntaliitosten vaikutuksia voidaan arvioida vain, mikäli samanaikaisesti käydään keskustelua siitä, mitä haluamme tarkoittaa sanalla seurakunta. Lasse Östring kysyykin, tarkoittaako kirkko sillä vain hallintorakennetta. Vai otetaanko siinä vakavasti myös kysymys kuulumisesta ja kuulluksi tulemisesta, yhteisöstä?

Suomea on vaikea pistää yhteen muottiin. Oman seurakunnan merkitys maaseutualueilla on erilainen kuin suurissa kaupungeissa. Maalla ajatus identiteetistä elää aivan erityisellä tavalla. Seurakunta on paikallinen. Paikkakunnalla elävät omat ja suvun tarinat.

Seurakuntaliitoksissa monet kokevat menettäneensä oman seurakuntansa. Menettäminen pitää sisällään jotakin, jota on hyvin vaikea sanottaa. Ihmisille on tärkeää, että seurakunta on lähellä ja että he voivat vaikuttaa oman seurakuntansa asioihin. Lasse Östring muistuttaa, että tämä on iso kysymys, jota ei pidä sivuuttaa.

”Mikäli seurakunnasta puhutaan yhteisenä, on mietittävä, mikä luo yhteyttä. Yhteyttä luo kontakti toiseen ihmiseen, mahdollisuus olla kasvokkain. Muutostilanteissa ja isompiin rakenteisiin siirtäessä näistä ydinkysymyksistä tulee vaikeita.”

Asenteet keskeisiä

Kun seurakuntaliitoksista aletaan neuvotella, neuvottelupöydässä on läsnä paljon muutakin kuin sanoja. Lasse Östring kehottaakin neuvottelijoita tarkkailemaan omia asenteita ja tapaa asettua neuvotteluun. ”Ei missään ole sanottu, että se osapuoli, jolla on enemmän rahaa tai seurakuntalaisia tietäsi paremmin, mitä toisen rauhaan kuuluu”, muistuttaa Östring.

”Tärkeää onkin yhteisen hyvän etsiminen. Se edellyttää toisen kokemusten kuulemistakin ja kunnioittamista. Tätä kuuntelemisen ja kunnioituksen ilmapiiriä ihmiset lukevat. Silloin kun liitoksessa tapahtuu loukkaantumisia, kaikki häviävät.”

Vaihtoehdot puntariin

Lasse Östring kannustaa seurakuntia punnitsemaan reilusti eri vaihtoehtojen välillä. Kirkossa tällä hetkellä tulollaan olevat hankkeet, kuten HETA-hanke, ovat merkityksellisiä, mikäli halutaan pitää kiinni omasta seurakunnasta.

Avainkysymys koko prosessissa on Östringin mukaan käsitys seurakunnasta. Olisi hyvä miettiä, mitä elementtejä tarvitaan, jotta voidaan puhua seurakunnasta. ”Onko seurakunta ihmisten mielessä vain palveluja tarjoava yksikö? Luulen, ettei se ole vain sitä!”

Aulikki Mäkinen

Suuressakin yksikössä on mahdollisuus säilyttää henkilökohtaisuus ja läheisyyden tuntu.

Suuressakin yksikössä on mahdollisuus säilyttää henkilökohtaisuus ja läheisyyden tuntu. Jokainen tilaisuus koostuu ihmisistä, jotka ovat tulleet yhteen eri tavoin kohtaamaan ja kokemaan Jumalan rakkautta. Vuorovaikutus syntyy aina ihmisten kesken. Pieni ei välttämättä aina ole toimivaa eikä suuri kalseaa. Kristus on tullut keskellemme tuomaan valoa. Sen kokemiseen meillä on lupa kehittää sellaiset puitteet, että hänen valonsa voisi valaista mahdollisimman monen ihmisen polun ikuisuuteen saakka. ■

Risto Kormilainen
Suomussalmen kirkkoherra
ja kirjailija

tiset päättäjät ovat antaneet selkeän vastauksen: paluuta entiseen ei ole. Tulevaisuus on avoin. Todennäköisesti kuntien yhdistymisneuvotteluja aletaan käydä viimeistään 2012, mutta keiden kanssa ja millä ehdoilla. Tällä kaikella on ollut vaikutusta myös seurakuntiin ja siksi myös seurakunnissa on oltu varsin vaitonaisia yhdistymisneuvotteluille.

Kainuun väkimäärä laskee tasaisesti ollen tällä hieman yli 80 000. Kainuu muodostaa alueeltaan yhtenäisen maakunnan, jossa välimatkat ovat pitkiä. Tällä hetkellä Kainuussa on yhdeksän seurakuntaa. Kainuun seurakuntien jäsenmäärä on tällä hetkellä noin 75 000. Vaikka matkat ovat pitkiä, monia toimintoja esim. taloudellishallinnollisia palveluja voitaisiin hoitaa keskitetysti yhdestä paikasta ja panostaa toiminnalliseen puoleen.

Yhdistyminen laajentaisi toimintaa

Kainuusta olisi kohtuudella muodostettavissa kolme seurakuntaa: Ylä-Kainuun seurakunta, johon kuuluisivat Suomussalmi, Puolanka ja Hyrynsalmi. Kaakkois-Kainuun seurakunnan muodostaisivat puolestaan Kuhmo ja Sotkamo. Etelä-Kainuun seurakunta käsittäisi Kajaanin, Paltamon, Ristijärven ja Vaalan. Kaksi edellä mainittua olisivat väkiluvultaan vajaat 20 000 ja Etelä-Kainuu vajaat 40 000.

Ajatusta voi kehittää kuitenkin vielä pitemmälle koko Kainuun seurakunnasta. Hallinnollisesti voitaisiin muodostaa kolme alue seurakuntaa, joiden sisällä olevat nykyiset seurakunnat olisivat joko seurakunta- tai kirkkopiirejä; miksei myös vanhaa hyvää nimeä käyttäen kirkkopitäjiä. Näin olisi turvattu jokaisen oma identiteetti ja omaleimaisuus nimeä myöten.

Yhteinen seurakuntatyö kattaisi keskitetysti eri työalojen tehtäviä: lapsi-, perhe-, opiskelija-, rippikou-

lu-, varhaisnuoris- ja nuorisotyön, aikuistyön, jumalanpalvelus- ja musiikkityön, kansainvälisen työn ja diakoniatyön. Tiedotus olisi kattavaa niin sähköisessä muodossa kuin myös oman seurakuntalehden kautta.

Näin toiminnallisella puolella olisi runsaasti synergiaetuja puolellaan. Se merkitsisi toiminnan monipuolistumista ja tarjonnan laajentumista myös pienissä seurakunnissa. Samalla se toisi isompiin sitä aktiivisuutta ja tarpeellista seurakuntalaisten vastuun jakamista, johon pienissä on totuttu.

Seurakuntatoimistot jäisivät joko kaiseen yksikköön, mutta niiden ei suinkaan tarvitsisi olla auki joka päivä. Työntekijöiden käyttö niin taloushallinnossa kuin toiminnan puolella olisi joustavaa ja suunnitelmallista. Äkillisen tarpeen ilmaantuessa esim. työntekijän sairastuessa sijaistaminen olisi vaivatonta.

Myös tilojen, kuten leirikeskusten kehittäminen ja käyttö, tarjoaa suuressa yksikössä pienille seurakunnille mahdollisuuden monipuoliseen leirielämään. Suomussalmella on esim. panostettu leirikeskukseen seikkailu- ja elämystoimintaan vahvasti. Malli on helposti sovellettavissa mihin tahansa rovastikuntaan, joko koko rovastikunnan tai sen jonkin osan alueelle.

Keskustelun aika on nyt

Nyt tarvitaan seurakunnissa avointa ja totuudellista ajatusten vaihtoa yhteistyön tiivistämisestä ja seurakuntien yhdistymisistä. Kaikki visiot ja strategiat on tuotava esiin yhteiseksi hyväksi. Hallinnossa on myös tehtävä rohkeita päätöksiä pitäen silmällä tulevaisuuden seurakuntatyön turvaaminen kokonaisvaltaisesti. Seurakuntalaisten ääntä on ehdottomasti kuultava ja otettava vastaan monenlainen palaute, sillä sitä taatusti tulee kuin lunta tupaan pahimman talvimyräkän aikaan.

Pyhäkoulu avaa suuria salaisuuksia

”Ihminen etsii jo pienestä pitäen vastauksia kysymyksiin kuka olen, mihin kuulun ja mikä on elämäni tarkoitus. Jos hän ei niitä löydä, hän elää onnettomana”, muistuttaa tänä vuonna 120 vuotta täyttävän Seurakuntien Lapsityön Keskuksen (SLK) pääsihteeri **Kalevi Virtanen**.

”Erityisesti Eurooppaan on kuitenkin syntymässä ensimmäinen sukupolvi, joka kasvaa ilman uskontoa. Käykö niin, että tämän sukupolven, joka ei yleisemminkään löydä sitoutumisen muotoja, on vaikea uskoa rakkauteen? Mikä on se hinta, joka Jumalan menettämisestä maksetaan?”

Ovi yhteyteen

Toisenkin suuntaista liikettä on. Ihmiset myös etsivät paikkoja, joissa Pyhää voi lähestyä.

”Ymmärretään, ettei ’kiva’ enää riitä elämän sisällöksi. Lastenkin halutaan kohtaavan hiljaisuutta, rauhaa, toisten huomioon ottamista. Monet vanhemmat eivät vain tiedä, missä ja miten”, pastori, SLK:n kouluttaja **Anita Ahtiainen** muistuttaa.

”Pyhäkoulu on ovi yhteyteen. Se on mahdollisuus päästä sisälle suuriin salaisuuksiin, ehtoollisyhteyteen ja jumalanpalvelukseen – joka varmasti tuntuu aikuisenakin oudolta, jos sitä ei missään vaiheessa avata.”

”Jos jumalanpalvelus on katedraali, on pyhäkoulu sen rinnalla oleva maja, jossa lapsella on tilaa ja lupa leikkiä todeksi kristinuskon sisältöjä. Siellä joku jaksaa selittää, kun kysyt.”

”Pyhäkoulun diakonisellekin puolelle on edelleen tarvetta: se voi tarjota aikuisten läsnäoloa ja vuorovaihtusta niidenkin lasten elämässä, jossa sitä ei muuten ole.”

Jotain uutta, jotain vanhaa

”Pyhäkoulu on tätä päivää, ja kirkko tarvitsee sitä, mutta pyhäkoulunkin on uskallettava uudistua”, Anita Ahtiainen painottaa.

Vanhaa perustaa voi katsoa hyvinkin uusista näkökulmista.

”Pyhäkoulu on rippikoulun kaltainen perinteikäs käsite, joka sopii perusluterilaiselle suomalaiselle. Jospa se olisikin eräänlainen opetussuunnitelma, josta löytyisivät 0–14-vuotiaiden kristillisen kasvatuksen sisällöt? Siinä olisi kokonaisuuksia, jotka antaisivat tietyt tiedot ja taidot mm. sakramenteista, messusta, Raamatusta ja lähimmäisenrakkaudesta. Se olisi ’kielikurssi’, joka auttaisi kokemuksellisesti pääsemään sisään uskonnolliseen kieleen.”

Seurakunnille tämä tarjoaisi mahdollisuuksia luoda uudenlaisia yhteyksiä perheisiin.

”Vanhempia ja kummeja autettaisiin hahmottamaan, mitä kastetun lapsen kristilliseen kasvatukseen voi kuulua. Eri kokonaisuuksia esiteltäisiin jo kasteen yhteydessä ja materiaalia lähetettäisiin halukkaille lapsen tullessa tiettyyn ikään. Näin tuettaisiin konkreettisesti kodin hengellistä elämää – ja samalla perheen yhteistä aikaa ja kokonaisvaltaista hyvinvointia.”

Ahtiainen puhuu vahvasti myös kotipyhäkoulujen puolesta. ”Pyhäkoulu voi pitää kuka tahansa aikuinen, kun lapsia on sopivasti koolla. Tai sen voi liittää perheen sunnuntairuokailun yhteyteen – vapaalla kaavalla. Tärkeää on istua hetkeksi yhdessä alas, lukea tai kertoa jokin aihe Raamatusta ja pohdiskella yhdessä, mitä se voisi merkitä meille tänään. Pelkistetyimmillään se on sitä, että pysähdytään, sytytetään kynttilä ja siunataan toisemme ja itsemme.”

Valoisa tulevaisuus edellyttää, että ”pyhäkouluasiaa” pidetään aktiivisesti esillä.

”Myös seurakunnan työntekijät tarvitsevat uutta asennetta ja uskoa pyhäkoulutyöhön.” ■

Erja Saarinen

Bibliodraama – draamaa vaan ei näytelmää

Olen kirjoittanut matkapäiväkirjaani: ”Mahtavin kokemukseni tältä kahden päivän bibliodraamajaksolta oli se, että sain edetä askel askeleelta jouluevankeliumiin sisälle! Bibliodraamaohjaajana haluaisin olla auttamassa myös jotakuta toista kulkemaan askel askeleelta eteenpäin Raamatun sanoman äärellä oman ja toisten kokemuksen kautta – tekstiä muuttamatta!”

Bibliodraama oli vielä 1970-luvun puolivälissä sekä käsitteenä että asiana lähes tuntematon. 1980-luvulla bibliodraama-sanan merkitys koki melkein inflaation: sana esiintyi lukuisissa eri paikoissa ja yhteyksissä, milloin ikään kuin muodikkaana tarjouksena, milloin heikosti määriteltynä tai jopa sekavana. Bibliodraama itsessään ei ole kuitenkaan kutistunut muotisanaksi tai nuoti-ilmiöksi. Tänä päivänä bibliodraama on kehittynyt teorian ja käytännön tasolla hermeneuttisesti perustelluksi tavaksi pohtia Raamatun tekstien ja kristillisen elämän merkitystä. Suomeen bibliodraama rantautui Saksasta 1980-luvun puolenvälin aikoihin. Suomalaisena erityispiirteensä voisi mainita sen,

että eksegeetit ovat olleet varsin aktiivisesti mukana bibliodraamarhmissä.

Bibliodraamatyöskentelyssä on aina keskeisellä sijalla Raamattu. Työskentely tapahtuu tekstin äärellä ja tekstiin voidaan palata useita kertoja työskentelyn aikana. Tekstistä tuodaan esille tutkimuksen tuottamaa taustatietoa, joskus voidaan mukaan ottaa fiktiotakin – kertomuksia ja legendoja. Bibliodraamaa käsittelevästä kirjallisuudesta voidaan saada tekstiin sopivaa aineistoa. Työskentelyssä on aina mukana Raamatun ihmisten kokemus. Tätä kokemusta ryhmäläiset tulkitsevat roolityöskentelyn kautta. Bibliodraamassa koko luomakunta voi saada puhekyvyn ja olla mukana roolityöskentelyssä raamatunkertomuksesta riippuen (esim. käärme, aasi, puutarhahaudan ympärillä oleva luonto).

Bibliodraamatyöskentelyssä on mukana myös ryhmäläisten oma henkilöhistoria, ympäröivä yhteiskunta ja kirkko, jotka tuovat oman rikkautensa roolityöskentelyyn. Tämä yhdistää Raamatun ajan henkilön ja tämän päivän ihmisen kokemusmaailman toisiinsa.

Toiminnallisen työskentelyn jälkeen on aina yhteinen keskustelu, jossa jaetaan omia kokemuksia, kysymyksiä ja löytöjä toisten kanssa. Yhteisellä jakamisella on keskeinen merkitys bibliodraamassa. Työskentelyyn voivat osallistua hyvin eri ikäiset. Samassakaan ryhmässä ikäerot eivät ole ongelma, vaan rikkaus, koska tällöin on käytettävissä eri ikäisiä eri rooleihin. Myös erilaisesta elämäkokemuksesta on hyötyä.

Bibliodraamatyöskentely perustuu aina ennalta valittuun tekstiin, johon ohjaaja on huolellisesti perehtynyt. Ryhmää ohjaavat koulutetut henkilöt. Bibliodraamaohjaajan koulutus kestää kaksi vuotta sisältäen ryhmäläisenä oloa, kirjallisuuteen tutustumista, ohjaajana toimimisen harjoittelua ja erilaisten toiminnallisten menetelmien oppimista. Bibliodraaman käyttämiä toiminnallisia menetelmiä voi kuka tahansa hyödyntää raamatURYhmiensä ohjaamisessa, mutta pitkäkestoisen ja intensiivisen prosessin ohjaaminen vaatii pitkän harjaantumisen ja kouluttautumisen.

Luomakunta saa äänensä kuuluviin Puutarhahaudalla. Kuvassa vas. Sirpa Juola, Tanja Reinikainen ja Eija Hautala

Bibliodraaman keskeisimpiä peruseräjäiteitä ovat: mitään ei voi tehdä "väärin", ennalta laadittua käsikirjoitusta ei ole, ei tarvitse osata näyttellä ja ryhmä on ehdottoman luottamuksellinen. Bibliodraama pyrkii antamaan kokemuksen persoonan ykseydestä, jossa järki, tunne ja ruumis muodostavat kokonaisuuden. Samoin pyritään hyödyntämään perinteisessä uskonnollisuudessa torjuttuja tai unohdettuja persoonallisuuden elementtejä ja toiminnallisia menetelmiä, kuten liikettä, ääntä ja mielikuvitusta.

Ryhmätyöskentelyssä havainnollistuu se, kuinka monia eri tasoja ja tulkintamahdollisuuksia Raamatun teksteistä avautuu. Tästä syystä bibliodraama sopii niille, joille Raamatun kertomukset ovat aika outoja sekä etenkin niille, joille ne ovat liiankin tuttuja! ■

Sirpa Juola
hiippakuntasihteeri ja bibliodraamaohjaaja

"...ja hän näki ja usko!"

Bibliodraamakurssilla Vaiviossa

26.-27.3.2008

Menomatalla Vaivioon oli käynnissä kevättalven pahin lumimyrsky. Lumikinosten saartaessa kurssilaisten oli hyvä mahdollisuus vetäytyä myrskyn silmän rauhaan. Oli aika alkaa matkanteko ja lähteä käymään Magdalan Marian ja opetuslasten kanssa haudalla. Mutta mitä ihmettä: Kynnyksiä, hidasteita, varoituskolmioita, nopeusrajoituksia... Minussa itsessäni! Kyllä täytyi ihmetellä... Ei sittenkään. Olivathan ne eläneet ystävinäni jo kauan: estot ja pelot, paras puolustukseni. Ja niin sai olla.

Saat olla juuri niin kuin itse tunnet oikeaksi, meille sanottiin. Mikä ihana lupaus. Ja se piti paikkansa. Turvallisuus, kunnioitus, oman tilan ja reviirin säilyttämisen vapaus olivat totta koko ajan. Esille katettu vapaus osallistua itselle vieraisiin ja kaikessa tavanomaisuudessaan huimiin harjoituksiin antoi tilaa yrittää kohdata itsensä, toiset kurssilaiset ja ennen kaikkea heidät, jotka olivat puutarhahaudalla: Marian, Johanneksen, Pietarin ja Jeesuksen.

Kun luet Joh. 20:1-18 näet, mitä tapahtui, mutta siitä en voi kertoa. Jotkut matkat ovat liian henkilökohtaisia jaettavaksi muiden kuin toisten matkalla olleiden kesken. Olen varma siitä, että kohtaan Pietarin, Johanneksen ja Marian vielä uudelleen monta kertaa arjessani. Heidän pelkonsa, surunsa, uskonsa ja toivonsa ovat nyt myös minun ja minun heidän. Yhtä toivon erityisesti: Kunpa kuulisin vielä kerran ylösnousseen Jeesuksen sanovan minun nimeni.

Joku puki viimeisessä keskusteluissa sanoiksi varmasti monien ennakkoluulot: "Ajattelin, että täällä me liehumme kaksi päivää liinat yllämme." Mutta kas, tulimmekin itseltämme riisutuiksi. Miten voi muutaman Raamatun jakeen seurassa tulla niin täysinäinen olo? Ihmetellä täytyy. Bibliodraaman menetelmät pistivät koville. Eivät sen vuoksi, että olisi pitänyt jotain osata tai tietää, eivät siksi että olisi fyysisesti pitänyt pystyä enempään. Eivät siksi, että kukaan toinen olisi kovistellut, päinvastoin. Ja näyttölemisen kanssa bibliodraamalla ei ollut mitään tekemistä. Kaikki suorituspainet olivat siis minimissä. Koville otti siksi, että piti uskaltaa kuunnella itseään. Mutta pieniä vaihteita käyttäen siihen pikku hiljaa rohkaistui.

Itsensä kuunteleminen oli silti vain osa matkaa, toinen jalka liikkui eteenpäin toisten kursasilaisien matkakertomusten ansiosta. Oli todella merkittävää olla murtamassa yhteisestä leivästä. Siitä matkaevästä, Jumalan Sanasta, joka meille on annettu ravinnoksi. Suosittelen bibliodraamaa pieninäkin palasina jokaiselle, joka haluaa lukea Raamattua ja uudistua sen äärellä yhä uudelleen. Sana voi alkaa lukemaan sinua, mutta entä sitten? Se on Hyvä Sana. Se lukee sinusta vain ne rivit, joita sinä itsekin uskallat katsella.

Kiitokset Sirpa Juolalle, Riitta Kuuselle sekä kuudelle muulle viisaalle morsiusneidolle. ■

Se seitsemäs

Hiippakunnan päihde- ja kriminaaliryöstölinjauksen valmistunut. Käy tutustumassa siihen hiippakunnan kotisivuilla osoitteessa: http://www.kuopionhiippakunta.fi/toiminta/diakonia/paihde-ja_kriminaaliryostot/

KANSAINVÄLISEN DIAKONIAN PÄIVÄ – TOIVON TORSTAI

Neuvottelupäivään torstaina 18.9.2008 Sonkajärven seurakunnassa kutsutaan seurakunnan työntekijöitä ja luottamushenkilöitä, KUA:n yhteistyöhenkilöitä, yhteisvastuukeräyksiä ja kaikkia kansainvälisestä diakoniasta kiinnostuneita.

Päivän kuluessa saadaan tietoa ja esimerkkejä kansainvälisen diakonian perusteista ja Kirkon Ulkomaanavun avustustoiminnasta sekä käytännön vinkkejä siitä, miten seurakunnissa voitaisiin toteuttaa kansainvälisen työn kehittämiseen liittyviä ajankohtaisia teemoja

Ilmoittautuminen Kirkon Ulkomaanapuun viikkoa ennen koulutuspäivää, p. (09) 1802427, karita.lindemlemmetti@evl.fi Koulutuspäivä on maksuton

HIIPPAKUNNALLINEN TYÖNOHJAAJIEN NEUVOTTELUPÄIVÄ

tiistaina 16.9.2008 Kaprakan Kuntoutuspalvelukeskuksessa Liperissä. Neuvottelupäivään kutsutaan kaikkia

Kuopion hiippakunnan työnohjaajia. Kouluttajana toimii TT Paavo Kettunen Joensuun yliopistosta. Neuvottelupäivä on maksuton.

Ilmoittautuminen 5.9.2008 mennessä tuomiokapitulin vahtimestarille.

ILON JA KIITOLLISUUDEN LÄHTEILLÄ

Kuopion hiippakunnassa työskennelleiden, eläkkeellä olevien, diakoniaviranhaltijoiden tapaaminen Puijon kirkolla keskiviikkona 1.10.2008 klo 9–15.30. Mukana piispa Wille Riekkinen.

SAIRAALATEOLOGIAN JA KEHITYSVAMMAISTYÖN TEOLOGIAN NEUVOTTELUPÄIVÄ

torstaina 2.10.2008 klo 10–15 tuomiokapitulissa

VANKILAJOHTAJIEN, VANKILAPAPIEN JA DIAKONIAN NEUVOTTELUPÄIVÄ

tiistaina 7.10.2008 tuomiokapitulissa klo 9.30–15.00

RAJALINJOJA JA RAJANYLITYKSIÄ ITÄ- SUOMESSA

Valtakunnallinen Väkivallasta sovintoon -neuvottelupäivä järjestetään hotelli Iso Valkeisen tiloissa Kuopiossa, torstaina 23.10.2008 klo 9.00–15.30. Neuvottelupäivään ovat tervetulleita kaikki seurakuntien työntekijät, sosiaali- ja terveydenhuollon työntekijät, opettajat ja järjestöjen työntekijät. Päivän kuluessa paneudutaan

venäjänkielisen vähemmistön asemaan Itä-Suomessa sekä verkostoyhteistyön kehittämiseen.

Osanottomaksu 30 €, sisältää lounaan ja kaksi kahvia

Ilmoittautuminen tuomiokapitulin vahtimestarille viimeistään 10.10.2008 mennessä, p. (017) 2888400, osmo.karppinen@evl.fi. Neuvottelupäivän ohjelma sivulla 23.

VUODEN 2009 YHTEISVASTUUKERÄYKSEEN VALMENTAUTUMINEN

Hiippakunnalliseen Yhteisvastuukeräyksen starttipäivään odotetaan seurakunnasta vastuuryhmää, johon voi kuulua kirkkoherra, diakoniaviranhaltija ja nuorisotyöntekijä sekä vastaava teologi, vapaaehtoinen keräyspäällikkö ja luottamushenkilö. Mukaan voi lähteä myös muita Yhteisvastuukeräykseen osallistuvia seurakunnan työntekijöitä.

Alueellisten päivien ajankohdat ja paikat ovat seuraavat:

10.11.2008

Paltamon opisto, Kajaanin ja Nurmeksken rovastikunnat

11.11.2008

Siilinjärven seurakunta, Iisalmen, Siilinjärven ja Nilsiä rovastikunnat

12.11.2008

Suonenjoen seurakunta, tuomi rovastikunta ja Pieksämäen rovastikunta

13.11.2008

Liperin seurakunta, Joensuun ja Lepävirran rovastikunnat

Tule mukaan kehittämään seurakuntasi Yhteisvastuukeräystä sekä saamaan tietoa vuoden 2009 Yhteisvastuukeräyksen keräyskohteista!

Ilmoittautuminen tuomiokapitulin vahtimestarille, p. (017) 288 8400, osmo.karppinen@evl.fi. viimeistään 27.10.2008. Koulutuspäivä on maksuton.

SEMINAARIT

LAPSET PUHEEKSI -SEMINAARI

järjestetään Aholansaareissa
29.–30.10.2008

KUNTOUTUSKURSSIN JÄRJESTÄMINEN PAIKALLISESTI -SEMINAARI

järjestetään Metsäpirtin kurssikeskuksessa 19.–20.11.2008

Lisätietoja seminaareista löydät hiippakunnan kotisivuilta tai Capitol 3/2007. Voit tiedustella seminaareista myös hiippakuntas sihteeri Sirpa Juolalta, p. (017) 288 8409, 040 591 0236.

Virsi Visa

Neljäs valtakunnallinen VirsiVisa peruskoulujen kolmas- ja neljäsluokalaisille käynnistyy.

Ilmoittautuminen on 1.9.–30.11.2008 Seurakuntien Lapsityön Keskukseen.

Syyslukukauden 2008 aikana kouluissa alkaa virsien opettelu ja laulaminen.

Kevätlukukaudella 2009 edetään seuraavasti:

Viikko 4

VirsiVisa koulussa – valitaan koulua edustava luokka visan seurakuntavaiheeseen

Viikko 7

VirsiVisa seurakunnassa – valitaan seurakuntaa edustava luokka visan hiippakuntavaiheeseen

Viikko 14

VirsiVisa hiippakunnassa – valitaan hiippakuntaa edustava luokka visan finaaliin

VirsiVisan finaali on 12.5.2009 Jyväskylässä.

VirsiVisan järjestää Seurakuntien Lapsityön Keskus yhdessä Kirkkohallituksen, Opetushallituksen ja hiippakuntien kanssa. Tiedotus hoidetaan sekä suoraan kouluihin että seurakuntiin, niin lehtien ja kirjetiedotteiden kuin netinkin välityksellä.

Tavoitteena on, että VirsiVisaan valittuja virsiä innostutaan laulamaan.

Samalla tutustutaan monipuolisesti virsiin ja virsikirjaan.

Moniarvoisen yhteiskuntamme tärkeä kysymys on, miten koulujen virsikasvatusta tuetaan. VirsiVisa luo siltaa seurakuntien ja koulujen väliseen yhteistyöhön. Tähän työhön kutsutaan erityisesti seurakuntien kanttorit ja koulutyöstä vastaavat työntekijät sekä peruskoulujen opettajat. Toivomme molemminpuolista innostamista ja lähestymistä tässä asiassa!

VirsiVisan säännöt löytyvät Seurakuntien Lapsityön Keskuksen ja Opetushallituksen sivuilta www.evl-slk.fi ja www.edu.fi.

Innostu ja innosta, laula ja laulata! Virressä on voimaa.

MARTINPÄIVÄJUHLA VIRSILAULUN ELVYTTÄMISEKSI 10.11.

Luterilaisen Kulttuurin Säätiö on useana vuonna järjestänyt yhdessä muutamien seurakuntien kanssa Martin päivän (10.11.) iltoina virsi-iltoja teemalla VIRSI ELÄÄ.

Säätiö esittää seurakunnille, että niissä järjestettäisiin Martin päivänä tai jonakin muuna päivänä Martin päivän lähellä, virsi-ilta uskonpuhdistajamme muistoksi ja virsilaulun elvyttämiseksi. Tilaisuuteen voidaan liittää puhe tai esimerkiksi Lutherin virsien esittely. Valmista materiaalia tilaisuuden järjestämisen avuksi löytyy KJM:n sivuilta linkistä: http://www.evl.fi/kkh/to/kjmk/martinpiva_aineistoa.htm

Luterilaisen Kulttuurin Säätiö toivoo, että virsi-illat ovat omalta osaltaan tukemassa seurakuntien jumalanpalvelus- ja musiikkitoimintaa. Tässä tarkoituksessa oheinen materiaali on vapaasti käytettävissä.

Virsi-illan ohjelman mahdollisuuksia

Kanttori tai vierailleva urkuri voi soittaa Lutherin virsiin liittyviä urkukoraaleja, joista tutuimpia ovat yleensä Dietrich Buxtehuden, J. G. Waltherin ja J. S. Bachin säveltämät. Lutherin virsiin liittyy jonkin verran myös Suomessa tunnettuja kuoroteoksia. Yhteisen virsilaulun lisäksi virsi-iltaan voidaan liittää musiikkiesityksiä.

Nettisivuilta löytyy myös malli tilaisuuden ennakkotiedotteeksi.

Materiaalin on koonnut:

Luterilaisen Kulttuurin Säätiön asiamies

Rovasti Jussi Huttunen

Viljelijäntie 17

71750 Maaninka

050 561 8510

jussi.huttunen@suomi24.fi

Luterilaisen Kulttuurin Säätiön tarkoituksena on sääntöjensä mukaisesti vaalia suomalaisen luterilaisen kulttuuriperinteen säilyttämistä ja luterilaisen elämäntutkimuksen kehittämistä. Säätiön puheenjohtajana toimii kulloinenkin Kuopion hiippakunnan piispa ja jäsenet edustavat eri alueiden asiantuntemusta ympäri maata.

RIPPIKOULUSAUNAT 2008

Teemana: Leikki ja vapaa-aika
Rippikoulusaunat on tarkoitettu kaikille rippikoulutyötä tekeville, myös kanttoreille ja diakonian viranhaltijoille.

24.9. Joensuun seurakuntayhtymä, Rantakylä

25.9. Joensuun rovastikunta, Rääkkylä

7.10. Iisalmen rovastikunta, Lapinlahti

8.10. Nurmeksien rovastikunta, Valtimo

29.–30.10. Leppävirran ja Pieksämäen rovastikunnat, Valamo

Rippikoulusaunojen kutsut saapuvat rovastikunnan yhdyshenkilöltä tai isäntäseurakunnalta. Tarkkaile postiasi ja osallistu – pysyt kehityksessä mukana!

RIPPIKOULUTYÖN NEUVOTTELUPÄIVÄ

4.11.2008 klo 9.30–14.30, Särkinien seurakuntakoti, Kuopio

Miten kohdata nuorten kysymykset? Millainen sielunhoitaja minun tulisi olla? Mitä on nuorten sielunhoito?

Tule pohtimaan näitä kysymyksiä ja oppimaan uutta. Kouluttajana toimii TT Heli Pruuki.

Osallistumismaksu ennakkotiedoista poiketen 20 € sisältäen ruuan.

KOHTI LEIKKIVÄÄ KIRKKOAA

Kuopion hiippakunnan lapsi- ja perhetyön juhla ja koulutuspäivät 10.–11.10.2008 Kuopio, Pyhän Johanneksen kirkko

Perjantaina 10.10. on suunnattu erityisesti seurakuntien lapsityötä tekeville papeille, lapsityön ja varhaisnuorisotyön ohjaajille, pyhäkoulusihteereille sekä lastenohjaajille. Lauantaina 11.10. edellisten lisäksi seurakuntien vapaaehtoistyöntekijät (pyhäkoulunopettajat, kerhonohtajat jne.)

Päivien aikana luomme pohjaa tulevaisuuden seurakunnalle lasta ja pyhää kunnioittavana yhteisönä. Lisätietoja hiippakunnan nettisivuilta.

Ilmoittautuminen 19.9. mennessä tuomiokapituliin

Järjestäjät: Kuopion hiippakunta ja SLK

LAULAA ENKELIEN KANSSA –MUSIKAALI

10.10. klo 19.30 Alavan kirkko, Kuopio

Musikaali lapsi- ja pyhäkoulutyön vaiheista ja tulevaisuudesta on samalla juhla kaikille, jotka ovat tehneet tai tekevät tätä työtä. Musikaali on osa Kohti leikkivää kirkkoa –päiviä, kaikille avoin ja suunnattu koko perheelle. Tervetuloa! (Huomaa: paikka eri kuin päivien muulla ohjelmalla.). Vapaa pääsy.

Yhteyshenkilö: Juha Antikainen

AIKA PUHUA – AIKA VAIETA UUDEN LASTENSUOJELU- LAIN KOULUTUSPÄIVÄ

23.9.2008 klo 10–15, Joensuu, Rantakylän kirkko, Rantakylänkatu 2

Vaitiolovelvollisuus, ilmoitusvelvollisuus ja uusi lastensuojelulaki, mikä muuttuu? Tervetuloa perehtymään uuden lain sisältöön ja käytäntöön. Meitä perehdyttävät Seppo Häkkinen Kirkkohallituksesta, lakimiesasessori Tuija Alatalo Kuopion hiippakunnan tuomiokapitulista ja Irene Nummela Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyöstä.

Toivomme, että samasta seurakunnasta tulisi useamman työalan edustajia mukaan.

Ilmoittautuminen 5.9.2008 mennessä tuomiokapituliin tuomiokapituliin osmo.karppinen@evl.fi tai (017) 2888 400.

HIIPPAKUNNAN LÄHETYSSEMINAARI Liikkeelle hiljaisuudesta

Aika ja paikka: 26.–27.9.2008, Valamon luostari, Heinävesi

Perjantaina 26.9.

- 14.00– Ilmoittautuminen luostarin vastaanotossa
- 15.00 Mahdollisuus opastettuun Valamon kierrokseen
- 16.00 Seminaarin avaus
- 17.00 Päivällinen
- 18.00 Hiljaisuudesta ja rukouksesta

- Luterilaisessa kirkossame Professori Heikki Kotila, Helsingin yliopisto
- Ortodoksikirkon perinteessä Tutkija, TT Juha Riikonen, Joensuun yliopisto

- 19.45 Iltamusiikkia Heinäveden laulu, johtajana kanttori Pertti Tahkola
- 20.30 Iltapalvelus Valamon pääkirkossa
- 21.00 Iltapala ja saunat

Lauantaina 27.9.

- 7.00– Aamupala
- 8.45 Aamuhartaus
- 9.00 Lähetys ja mediat Ulkomaisen työn johtaja Timo Reuhkala, Sansa
- 10.45 Ortodoksikirkon lähetystyö Igumenia Marina, Lintulan luostari
- 12.00 Lounas
- 13.30 Ideatori
- 14.30 Kahvit
- 15.00 Päätösmessu Valamon luostarin pääkirkossa Heinäveden seurakunta, kirkkoherra Kari Iivarinen

Kohderyhmä: Seurakuntien lähetys-sihteerit ja teologit, luottamushenkilöt sekä vapaaehtoiset lähetyskes- vastuuhenkilöt. Mukaan kutsutaan lisäksi kirkon kansainvälisestä vastuusta kiinnostuneet muut seurakuntien työntekijät.

Kustannukset: Kurssimaksu 10 €, majoitukset ja ruokailu: hotellimajoituksessa 98 €, vierasmajassa 73 €, ilman majoitusta 46 €

Ilmoittautuminen: 12.9.2008 mennessä hiippakunnan lähetystoimistoon, Pia Sahi Sousa p. (017) 288 8413 tai s-posti kuopio.sls@mission.fi

Järjestäjä: Kuopion hiippakunta
Yhteyshenkilö: Jukka Koistinen

MISSIOLOGIAN PERUSTEET

Lähetysten historiaa, teologiaa ja käytäntöä seurakuntien työntekijöille ja vapaaehtoisille Kainuun opistolla, Paltamossa kolmena lauantaina

Lauantaina 13.9.2008 paneudutaan lähetysten historiaan otsikolla Alkain Jerusalemista - ja Siinailta. Päivän muina teemoina ovat kontekstuaalisen teologian merkitys sekä uskonnon ja kulttuurin välinen yhteys. Aiheista luennoi oppikirjojemme kirjoittaja missiologian dosentti, TT Risto A. Ahonen

Lauantaina 25.10.2008 jatketaan kontekstuaalisuudesta, Afrikan ja erityisesti Tansanian kristillisyyttä tarkastellen. Vieraillevana luennoitsijana on missiologian yliopiston lehtori, TT Mika Vähäkangas. Lisäksi puhumme missionaarisesta kirkosta ja tutkimme lähetysten näkymistä raamatun teksteissä.

Lauantaina 22.11.2008 kuulemme Kaakkois-Aasian kirkkojen tilanteesta. Aiheesta alustaa kirkon lähetys-sihteerin TT Jaakko Mäkelä. Lisäksi hän valottaa kirkon lähetysstrategian nykyvaiheita. Näiden lisäksi viimeisen lauantain teemoja ovat uskontojen kohtaaminen sekä lähetys ja diakonia.

Kurssipäivän ohjelma

- 9.00 Kahvit
- 9.30 Opetusta ja keskustelua
- 12.00 Lounas
- 13.00 Opetusta ja keskustelua
- 14.30 Päiväkahvit
- 15.00 Opetusta ja keskustelua
- 16.00 Kurssipäivän päätös

Kurssi on suunniteltu erityisesti seurakuntien lähetysteologeille ja lähetyssteereille mutta sopii erittäin hyvin kaikille seurakuntien työntekijöille, jotka ovat kiinnostuneita kirkon lähetyksestä ja kansainvälisestä vastuusta. Kurssin laajuus on 3 op.

Kustannukset 20 €/koulutuspäivä, kolme lauantaita yhteensä 60 € sisältäen kahvit, lounaat ja kurssimaksun. Osallistua voi myös yksittäisiin lauantaihin.

Ilmoittautuminen Kuopion hiippakunnan lähetystoimistoon, Pia Sahi Sousa, p. (017) 288 8413, 040 4514 135 tai s-posti kuopio.sls@mission.fi

Yhteyshenkilö Jukka Koistinen, p. (017) 288 8412, 050 5857 852, s-posti jukka.koistinen@evl.fi

LÄHETYKSEN JUHLAVUOSI 2009

Vuonna 2009 tulee kuluneeksi 150 vuotta Suomen Lähetysseuran perustamisesta. Tuleva juhlavuosi on sekä Suomen evankelis-luterilaisen kirkon lähetystyön että Lähetysseuran juhlavuosi.

Juhlavuoden avausseminaari on 10.11.2008 Lähetyskirkossa Helsingissä ja Juhlamessu Helsingin tuomiokirkossa 18.1.2009. Lähetysjuhlat pidetään Tampereella 5.–7.6.2009.

Lähetysten juhluvuotta vietetään niin valtakunnallisesti kuin hiippakunta- ja seurakuntatasolla.

Kuopion hiippakunta täyttää ensi vuonna myös 70 vuotta ja tuota juhluvuotta vietetään eri yhteyksissä lähetysten merkeissä.

Kuopion hiippakunnan juhlavuoden päätapahtumat 5.–6.9.2009 Kuopiossa

Torilla tapahtuu lauantaina 5.9. klo 11.00–14.00. Esiintymislavalla musiikkia, tanssia, laulua ja puheita. Torikojuissa myytävää ja syötävää sekä tietoa kirkon ja seurakuntien lähetyksestä.

Pääjuhlaa vietetään Kuopion musiikkikeskuksessa klo 16.00. Nuorten konsertti samassa paikassa klo 18.00. Konsertissa esiintyvät Jarkko Maukonen band ja Kristian Meurman orkestereineen. Samanaikaisesti Kuopion tuomiokirkossa klassisen musiikin konsertti, jossa esiintyvät Esa Ruuttunen sekä kamariorkesteri Camus ja Antti Meurman. Lauantai-ilta päättyy tuomiokirkossa klo 20.00 vietettävään iltamessuun.

Sunnuntaina klo 10.00 juhlamessu Kuopion tuomiokirkossa, jonka jälkeen kirkkokahvit kirkonmäellä.

Rajalinjoja ja rajanylityksiä Itä-Suomessa**Väkivallasta sovintoon -foorumi 2008**

Aika: 23.10.2008 klo 9.00-15.30

Paikka: Hotelli Iso Valkeinen, Majaniementie 2, Päiväranta, 70420 Kuopio

Väkivallattoman lokakuun teemana on Arjen rauha. Teeman alla käsitellään erilaisuuden kunnioittamista ja rauhanomaista rinnakkaineloa monikulttuurisessa arjessa. Väkivallasta sovintoon -foorumissa paneudutaan venäjänkielisen vähemmistön asemaan Itä-Suomessa sekä verkostoyhteistyön kehittämiseen kunnan, järjestöjen ja seurakunnan välillä.

Foorumitilan esittelypöydissä on laajemmin tietoa monikulttuurisuustyöstä ja maahanmuuttajista.

Hinta ja ilmoittautuminen**Osallistumismaksu**

30 €, sis. lounaan ja kaksi kahvia

Ilmoittautuminen

10.10. mennessä Kuopion hiippakunnan tuomiokapituliin, osmo.karppinen@evl.fi. p. (017) 288 8400.

Ilmoittautumisen yhteydessä pyydetään tiedot mahdollisesta erikoisruokavaliosta.

Rajalinjoja ja rajanylityksiä Itä-Suomessa

Ohjelma

9.00-

Kahvia tarjolla

9.30

Foorumin avaus

• Arkkipiispa Leo ja tuomiorovasti
Ilpo Rannankari

10.00

Ylirajainen venäjänkielinen
vähemmistö

• FL Olga Davydova, Joensuun
yliopisto

Kommenttipuheenvuoro:

• pastori Markku Päiviö, Suomus-
salmen seurakunta

11.00

Lounas

12.00

Aikuisten ja lasten vuorovaikutuk-
sen vahvistaminen

• Rehtori Merja Laininen, Kaleva-
lan koulu

Vanhemman kommenttipuheen-
vuoro

13.30

Kahvi

14.00

Verkostoyhteistyön merkitys

• Kuopion kaupunginvaltuuston
puheenjohtaja Leila Savolainen

Kommenttipuheenvuorot:

• ohjaaja Tsega Kiflien, Monikult-
tuurikeskus Kompassi

• pastori Kirsi Leino, Kallaveden
seurakunta

15.30

Foorumin päätös

KUOPION HIIPPAKUNNAN TUOMIOKAPITULI

Katuosoite
Postiosoite

Kuninkaankatu 22 A
PL 42, 70101 Kuopio

(017) 288 8400
0400 671 401

Vahtimestari
Osmo Karppinen

288 8402

Notaari Teuvo Manninen

288 8403

Lakimiesasessori Tuija Alatalo

288 8404

Piispan sihteeri Kaija Pyykönen

288 8405

Toimistos sihteeri Marjaana Hartikainen

288 8406
040 544 0554

Hiippakuntadekaani
Sakari Häkkinen

288 8407
040 591 0235

Hiippakuntas sihteeri
Aulikki Mäkinen

288 8408
040 544 0558

Hiippakuntas sihteeri
Juha Antikainen

288 8409
040 591 0236

Hiippakuntas sihteeri
Sirpa Juola

288 8410
040 773 7997

Hiippakuntakanttori
Seppo Kirkinen

288 8413
040 451 4135

Vs. lähetystoimiston hoitaja
Pia Sahi-Sousa

288 8412
050 585 7852

Lähetyssihteeri
Jukka Koistinen

288 8414

Piispa Wille Riekkinen

288 8416
040 836 3416

Ma.hiippakuntas sihteeri
Marjo-Riitta Antikainen

Faksi
Sähköposti
www-sivut
Virka-aika

(017) 288 8420
etunimi.sukunimi@evl.fi
www.kuopionhiippakunta.fi
8.15–16.00

Seuraava Capitol ilmestyy tammikuussa 2009

Sananselittäjä ja Jeesus

20.sunn. helluntaista
Joh.9: 24-38

Saarnavuoro. Edessä teksti. Harteilla sananselittäjän virka, velvollisuus – ja oikeus. Olisi taas sanottava jotain uutta ja tuoretta ja koskettavaa. Samalla pyytävä uskollisena Raamatulle ja kirkon tunnustukselle. Olisi puhuttava elävää kieltä. Samalla vältettävä alatyylisyyttä ja epäjohdonmukaisuutta. Osoitettava, ettei luterilainen saarna ole suinkaan väljähtynyt ja kaavoihin kangistunut. Samalla muistettava keitä ovat enemmistö kuulijoista ja mitä he mahdollisesti odottavat. Mihin on totuttu.

Yritän jäljittää motiivejani, pelkojani. Kenen korvasyhyyn aion saarnata? Olen yrittänyt pitää perussääntönäni, että sanoisin jotain oman sydämeni läpi käynnystä. Ja toisena: kaarisillantekijän tavoin antaisin sanoihin suodattua kohtamieni ihmisten olemusta ja ääntä. Mutta rehellisyyden nimessä: toivonko tekeväni vaikutuksen ennenkaikkea kollegaani etupenkissä? Tai niihin kuulijoihin, joiden mielipidettä syystä tai toisesta enemmän arvostan? Tai pelkään? Vai onko minussa ”ylpeää nöyryyttä”, joka tukahduttaa aitouden ja innon ensi tavuihin, koska en halua ”nousta ylitse muiden”.

On kuin suossa tarpoisi. Kaiken päälle kuorona mielessä kaikki elämän aikana kuulemani sananselitykset ja saarnavinkit. Jeesus...

Nousen saarnapönttöön ja koen, että minut on kutsuttu kuulusteltavaksi. Kysyn ja vastaan. Puolustelen jotain oikeaoppisuutta ja samalla olen eri mieltä jonkin aidoksi kokemani vuoksi. Kuin ihmeen kautta parantunut sokea – ihmeen kautta saarnansa valmiiksi saanut pappi kahlaa kirjoittamaansa läpi. Kirkkosalissa velloo hiljaisuus täynnä viestejä. Joku tylsistyy. Toinen liikuttuu. Kolmannen mieleen juontuu jotain aivan muuta. Neljäs pettyy. Saarnaaja puhuu ja kuuntelee samanaikaisesti ja muutamaksi sekunniksi iskee sanasokeus kaiken tihentyneen ristiriitaisen yhtäaikaisuuden lävistäessä olemuksen. On pakko sanoa jotain ilman paperia ja ehkä juuri silloin tulee sanoneeksi jostain annettua ja totta.

Etsin Jeesuksen hahmoa. Palauttamaan yksinkertaisuuteen. Rohkaisemaan. Olemaan minulle esimerkkinä. Tällaista kai sen pitääkin olla. Jeesukselta kysyttiin jos mitä. Ja hän vastasi, kuunteli, kysyi ja taas vastasi. Saarnavuorossa jatkuvasti. Mutta toisin kuin fariseukset ja lainopettajat: Ei kuulustelumielessä. Hän vain tapasi ihmisiä ja otettiin puheeksi jotain sillä kertaa tärkeää. Ei kaikkea kerralla. Ei jokaiselle samaa. Ja sitten eteenpäin. Sanottu mikä sanottu.

Pirkko Koistinen
pastori
Lapinlahden seurakunta